

DÍA DEL RECUERDO 31 DE OCTUBRE

MANIFIESTO

El día 31 de octubre de 1978 las Cortes Generales aprobaron el texto constitucional que fue ratificado en referéndum el 6 de diciembre y, una vez sancionado y promulgado, fue publicada en el BOE el 29 de diciembre de 1978.

El 5 de octubre de 2022, el Senado aprobó de forma definitiva la Ley de Memoria Democrática que establece el 31 de octubre, fecha de aprobación de la Constitución Española de 1978, como DIA DEL RECUERDO de las Víctimas de la Guerra de España y la Dictadura. De esta forma, la Ley de Memoria Democrática se entronca de forma directa con la Constitución y da un nuevo impulso a los derechos Humanos y a la convivencia democrática en España.

El golpe de Estado africanista de 1936 contra el Gobierno legítimo de la II República generó una dolorosa e incivil guerra y una larga dictadura que empezó y finalizó con violencia, sangre y dolor.

Las víctimas directas e indirectas provocadas por el golpe, la guerra y la dictadura son el eje central de la Ley de Memoria Democrática. Unas víctimas fueron reconocidas y recibieron honores de conocimiento público, mientras que otras víctimas fueron injusta y deliberadamente silenciadas y olvidadas.

El 31 de octubre se configura como el Día de Recuerdo de todas las Víctimas. Unas víctimas escondidas entre las historias oficiales como una masa sin rostro. El miedo lo ocupaba todo, incluso la esfera familiar, rompiendo el tradicional ciclo de comunicación verbal para no trasladar el horror y la penosa sensación de indignidad: - Las paredes oyen.

Víctimas que, tras ser juzgadas sumariamente por los golpistas, acabaron adosados en fosas comunes. Víctimas que tuvieron que salir de España, escopetados y con lo puesto, para, tras pasar por campos de concentración, ser objeto del trabajo esclavo o acabar como deportados en campos nazis. Los supervivientes de la tragedia, como apátridas, no pudieron volver y la inmensa mayoría no quiso comprometer a sus familias. Víctimas que fueron sancionadas económicamente, con sus bienes requisados y que tuvieron que malvender sus propiedades para hacer frente a la angustiada situación. Las familias de las víctimas olvidadas también fueron víctimas y padecieron las consecuencias de la feroz campaña de exterminio y de horror que se inició en el 36.

Las Víctimas silenciadas cometieron el delito de defender la Libertad, la democracia y la justicia social desde formaciones políticas democráticas, sindicatos u organizaciones de libre pensamiento. Víctimas que sufrieron la violencia y padecieron la sin razón.

La FVMP, que impulsa la Red de Municipios para la puesta en valor de la Memoria Histórica, constituida en la actualidad por 178 entidades locales valencianas, se suma al DIA DEL RECUERDO del 31 DE OCTUBRE a través de este Manifiesto, y reitera su compromiso de:

1. Acatar y hacer cumplir la Ley de Memoria Democrática, que tiene como eje vertebrador a todas las víctimas, afianzando nuestra democracia, y, que, entre otros extremos, declara el carácter injusto de las violaciones de derechos humanos, la ilegitimidad e ilegalidad de los tribunales franquistas y especialmente, y como novedad, el carácter ilegal y radicalmente nulo de las condenas y sanciones que dictaron.
2. Seguir actuando en la construcción del nuevo relato desde la esfera local sobre los hechos acontecidos, tomando como base la investigación sobre documentación contrastada y fuentes orales, para poner en su lugar a cada uno en la Historia, y dar a conocer de forma contextualizada el devenir de las víctimas.
3. Insistir en la relevancia del hecho de que la Memoria Democrática llegue a las escuelas como garantía de afianzar los principios de convivencia democrática y como salvaguardia del principio de no repetición.

La FVMP, a tenor de la Ley de Memoria Democrática, hace un llamamiento a los Ayuntamientos, Mancomunidades y Diputaciones para que se sumen a este Manifiesto, o redacten uno propio, y organicen actividades en este DÍA DEL RECUERDO, el 31 DE OCTUBRE.

La FVMP entiende que es imprescindible la unidad de todos los demócratas, tanto conservadores como progresistas, todos ellos herederos de las organizaciones democráticas que fueron barridas por el golpe de 1936, y por ello actuará impulsando la coordinación institucional y la colaboración con las asociaciones memorialistas valencianas.

Valencia, octubre de 2023

DIA DEL RECORD 31 D'OCTUBRE

MANIFEST

El dia 31 d'octubre de 1978 les Corts Generals van aprovar el text constitucional que va ser ratificat en referèndum el 6 de desembre; una vegada sancionat i promulgat, va ser publicat en el BOE el 29 de desembre de 1978.

El 5 d'octubre de 2022, el Senat va aprovar de manera definitiva la Llei de Memòria Democràtica que estableix el 31 d'octubre, data d'aprovació de la Constitució Espanyola de 1978, com a Dia del Record de les Víctimes de la Guerra d'Espanya i la Dictadura. D'aquesta manera, la Llei de Memòria Democràtica s'entronca de manera directa amb la Constitució i dona un nou impuls als drets humans i a la convivència democràtica a Espanya.

El colp d'estat africanista de 1936 contra el Govern legítim de la II República va generar una dolorosa i incivil guerra i una llarga dictadura que va començar i va finalitzar amb violència, sang i dolor.

Les víctimes directes i indirectes provocades pel colp, la guerra i la dictadura són l'eix central de la Llei de Memòria Democràtica. Unes víctimes van ser reconegudes i van rebre honors de coneixement públic, mentre que unes altres van ser injustament i deliberadament silenciades i oblidades.

El 31 d'octubre es configura com el dia del record de totes les víctimes. Unes víctimes amagades entre les històries oficials com una massa sense rostre. La temor ho ocupava tot, fins i tot l'esfera familiar, i trencava el tradicional cicle de comunicació verbal per a no traslladar l'horror i la penosa sensació d'indignitat: — Les parets senten.

Víctimes que, després de ser jutjades sumàriament pels colpistes, van acabar soterrades en fosses comunes. Víctimes que van haver d'eixir d'Espanya, amb celeritat i amb el que portaven damunt, per a, després de passar per camps de concentració, ser objecte del treball esclau o acabar com a deportats en camps nazis. Els supervivents de la tragèdia, com a apàtrides, no van poder tornar i la immensa majoria no va voler comprometre a les seues famílies. Víctimes que van ser sancionades econòmicament, amb els seus béns requisats, i que van haver de malvendre les propietats per a fer front a l'angoixant situació. Les famílies de les víctimes oblidades també van ser víctimes i van patir les conseqüències de la feroç campanya d'extermini i d'horror que es va iniciar en el 36.

Les víctimes silenciades van cometre el delicte de defensar la llibertat, la democràcia i la justícia social des de formacions polítiques democràtiques, sindicats o organitzacions de lliure pensament. Víctimes que van patir la violència i van patir la desraó.

La Federació Valenciana de Municipis i Províncies, que impulsa la Xarxa de Municipis per a la posada en valor de la Memòria Històrica, constituïda actualment per 178 entitats locals valencianes, se suma al Dia del Record, el 31 d'octubre, a través d'aquest manifest, i reitera el seu compromís per a:

1. Acatar i fer complir la Llei de Memòria Democràtica, que té com a eix vertebrador les víctimes, afermant la nostra democràcia, i que, entre altres qüestions, declara el caràcter injust de les violacions de drets humans, la il·legitimitat i la il·legalitat dels tribunals franquistes; especialment i com a novetat, el caràcter il·legal i radicalment nul de les condemnes i sancions que van dictar.
2. Continuar actuant en la construcció del nou relat des de l'esfera local sobre els fets esdevinguts, prenent com a base la investigació sobre documentació contrastada i les fonts orals per a posar en el seu lloc a cadascun en la Història, a més de donar a conèixer de forma contextualitzada l'esdevenir de les víctimes.
3. Insistir en la rellevància del fet que la Memòria Democràtica arribe a les escoles com a garantia per a afermar els principis de convivència democràtica i com a salvaguarda del principi de no repetició.

L'FVMP, d'acord amb la Llei de Memòria Democràtica, fa una crida als ajuntaments, mancomunitats i diputacions perquè se sumen al manifest, o en redacten un de propi, i organitzen activitats en aquest Dia del Record, el 31 d'octubre.

L'FVMP entén que és imprescindible la unitat de tots els demòcrates, tant conservadors com progressistes, tots hereus de les organitzacions democràtiques que van ser agranades pel colp de 1936, i actuarà impulsant la coordinació institucional i la col·laboració amb les associacions memorialistes valencianes.

València, octubre de 2023